

REFERAT Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling 2022-2025 d. 03-09-2025

Mødedato Onsdag d. 03. september 2025 kl. 09:00

Mødested Mødelokale K, Regionshuset

Indholdsfortegnelse

Deltagere.....	3
Godkendelse af dagsorden.....	4
Beslutning og evaluering af Region Nordjyllands deltagelse i Naturmødet.....	5
Orientering om PFAS-indsatsen i Region Nordjylland og nationalt.....	7
Orientering om arbejdet med at nedbringe støvgener i Øster Uttrup.....	8
B: Beslutning - Tilladelse til råstofindvinding i graveområdet Kjelstrup, Thisted Kommune.....	10
B: Emner til kommende møder i Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling.....	12
Orientering.....	13
Eventuelt.....	14
Underskrift af mødeprotokol.....	15

Punkt 1: Deltagere

1-01-81-4-24

Sagsfremstilling

Udvalgsmedlemmer

Lauge Larsen (formand)
Jess V. Laursen (næstformand)
Helena Palsgaard
Peter Larsen
Tage Leegaard
Jens-Henrik Kirk
Jørgen Rørbæk Henriksen
Ole Stavad
Susanne Flydtkjær

Administrative deltagere

Regional Udviklingsdirektør Martin Rune Hoxer
Kontorchef Carina Lassen
Kontorchef Anja Melvej Hermansen
Ph. d. Geolog Rikke Ellemann-Biltoft
Specialkonsulent Kristian Schmidt-Kristensen (udvalgssekretær)

Afbud

Jens-Henrik Kirk

Ad hoc

Sagsbehandler Titus Thormann Carlsson, Regional Udvikling

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 3. september

Udvalget var beslutningsdygtigt.

Afbud fra Jens-Henrik Kirk.

Punkt 2: Godkendelse af dagsorden

1-01-81-4-24

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 3. september

Dagsordenen blev godkendt.

Jens-Henrik Kirk og Jørgen Rørbæk Henriksen tog ikke del i sagens behandling.

Punkt 3: Beslutning og evaluering af Region Nordjyllands deltagelse i Naturmødet

1-01-76-52-24

Resumé

Region Nordjylland deltog i dette års Naturmøde den 22.-24. maj i Hirtshals i samarbejde med Region Midtjylland. På mødet havde regionen en stand, som indeholdt en kombination af en fast udstilling og en række indslag herunder en politisk paneldebat. Dette års deltagelse evalueres og eventuel fremtidige deltagelse og ambitionsniveau drøftes.

Sagsfremstilling

Erfaringer fra dette års naturmøde

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling besluttede den 2. oktober 2024, at Region Nordjylland udover det økonomiske sponsorat på 250.000 kr. ville deltage ved dette års møde med en stand, hvor Regional Udviklings arbejde kunne formidles.

Standen blev booket og udarbejdelse af standens program gik i gang med et ovenstående formål omkring synlighed på den regionale opgaveportefølje. Standen havde en fast udstilling med fokus på råstof- og jordforureningsområdet i den ene ende samt plads til forskellige indlæg i den anden ende. Under udarbejdelse af programmet kom der et ønske om at afholde en politisk paneldebat, dette blev også arrangeret. Standen blev under hele mødet bemandet af medarbejdere fra hhv. jord- og råstoffer, samt medarbejdere fra Region Midtjyllands jordforureningskontor.

Ud over driftsområderne var der et indslag fra hhv. uddannelsesområdet og kultur i løbet af fredagen for at vise bredden i den regionale opgaveportefølje.

Helt overordnet var det en positiv oplevelse at tale med de besøgende og drøfte vores fagområder. Folk var interesserede, nysgerrige og diskussionslystne. Standen havde ikke den optimale placering ligesom standens størrelse ikke var optimal til f.eks. paneldebatten. Heldigvis var vejret godt, hvilket betød at behovet for at stå overdækket ikke var så stort, som det kunne have været.

I det vedhæftede bilag fremgår det, at det er relativt ressourcekrævende at planlægge en stand med indhold og bemande den under mødet. Det er essentielt at der fastlægges et klart formål og en "rød tråd" for standen, så den ikke skal "kunne det hele", men bliver tilpasset så der er den rette plads til debatter og indlæg. Antallet af indlæg skal tilpasses så der også er tid til de mange gode snakke med de besøgende.

Bidrag til naturmødet fremadrettet

Regionen er i dag repræsenteret i Naturmødets bestyrelse ved Peder Key Kristiansen og Per Møller. Der har gennem en årrække været et politisk ønske at bakke op om Naturmødet gennem bl.a. bidrag til bestyrelsen samt økonomisk støtte. Tidligere har det været muligt at yde den økonomiske støtte til Naturmødet gennem et sponsorat via regionale puljemidler med ophæng i klima- og bæredygtighedsindsatsen, hvor der bl.a. blev arbejdet med biodiversitet. Denne mulighed bortfalder i forbindelse med den nye sundhedsreform, da opgaverne relateret til bæredygtighedsindsatsen fremadrettet alene må varetages internt i koncernen. Et evt. bidrag til Naturmødets bestyrelse via politiske hverv kan have et ophæng i myndighedsområdet for råstoffer, hvor der arbejdes med at udvikle mulighederne for at efterbehandle råstofgraveområder til værdifuld natur.

Regional Udvikling kan med udgangspunkt i et ønske om at øge synligheden på driftsområderne vælge at bidrage med forslag til debatter på scenerne til naturmødet eller som i år med egen stand. Det kan være svært indenfor vores driftsområder at ramme relevante emner til scenerne på naturmødet, da driftsområderne alene berører relevante naturemner perifært. Det er desuden i forbindelse med evalueringen blevet drøftet om det var relevant at få Danske Regioner til at bidrage og evt. koordinere ved en fælles stand, det vurderes dog ud fra dette års erfaringer, at de øvrige regioner ikke vil være interesseret i dette.

Det anbefales, at administrationen løbende har fokus på om der er emner, som egner sig til formidling via scenerne på Naturmødet samt løbende holder øje med om der er andre relevante møder eller konferencer, hvor regionens arbejde kan profileres.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

1. tager evalueringen til efterretning
2. drøfter formål og beslutter karakter og omfang af en eventuel fortsat deltagelse i Naturmødet
3. drøfter mulighed for politisk deltagelse i Naturmødets bestyrelse.

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 3. september

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling tog evalueringen til efterretning.

Udvalget drøftede formålet og besluttede, at Region Nordjyllands deltagelse i Naturmødet skal være op til det kommende Regionsråd. Udvalget opfordrer at Danske Regioner tager en større rolle i Naturmødet.

Udvalget drøftede muligheden for politisk repræsentation i bestyrelsen. Udvalget ønsker, at en eventuel politisk deltagelse indgår i den samlede oversigt over Regionsrådets hverv. Det blev besluttet, at spørgsmålet om politisk repræsentation i bestyrelsen afventer behandling i det kommende Regionsråd.

Jens-Henrik Kirk tog ikke del i sagens behandling.

Bilag

Evaluering af deltagelse i Naturmødet 2025

Punkt 4: Orientering om PFAS-indsatsen i Region Nordjylland og nationalt

1-30-76-231-24

Resumé

Regionen arbejder aktuelt med at gennemgå tidligere sager, som vurderes at være relevante i forhold til PFAS. Sagerne revurderes i lyset af de skærpede grænseværdier og ny viden om mulig PFAS-anvendelse i forskellige brancher. Der dannes mange erfaringer og viden om PFAS, og Regionen deltager aktivt i udviklings- og demonstrationsprojekter, konferencer og kurser, både nationalt og internationalt, for at sikre, at vi er på forkant med problematikken.

Sagsbehandler Titus Thormann Carlsson præsenterer og orienterer om den aktuelle status for PFAS-indsatsen i regionen og nationalt. Det indstilles at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Baggrund og status

PFAS har siden 2015 været en del af regionernes jordforureningsindsats. I 2021 skærpede Miljøstyrelsen grænseværdierne markant. Det har udløst en bred revurdering i hele landet. I Region Nordjylland genbesøges tidligere kortlægningsvurderinger, undersøgelser og afgørelser. Revurderingsopgaven er i gang, men det er en stor opgave. I Region Nordjylland er næsten 3.800 grunde identificeret som enten potentielt forurenede med PFAS eller allerede konstateret forurenede. En stor del af disse grunde er i forvejen kortlagt på baggrund af forurening fra andre aktiviteter og stoffer og håndteres derfor gennem vores normale arbejdsgange. Omkring 1.700 grunde er dog underlagt en mere omfattende revurdering. Antallet kan ændre sig i takt med, at der kommer ny viden om anvendelsen af PFAS og mulige kilder til forurening.

Indsatser og finansiering

I Region Nordjylland er grundvandet prioriteret højt, det medfører at de grunde, der revurderes til at kunne udgøre en risiko i forhold til PFAS løbende medtages og undersøges.

Regeringen har med den nationale PFAS-handleplan på landsplan over de kommende år øremærket 100 mio. kr. til regionernes arbejde med jordforurening. Her i det nordjyske har vi foreslået at anvende midlerne til to konkrete oprensninger af PFAS-forurening samt en række undersøgelser. Fremdriften af særligt oprensningerne afhænger dog af, om der kan findes en god løsning for håndtering af PFAS-forurenede jord hos en godkendt jordmodtager eller via kommercielle afværgeløsninger, der kan rense jorden på stedet.

Udvikling og videndeling

Alt arbejde med udvikling og videns udbygning i forhold til PFAS sker i tæt national koordination. Der udføres demonstrationsprojekter med fokus på oprensning af PFAS-forurening rundt om i landet, bl.a. med afsæt i testaktiviteterne i Korsør. Projekterne finansieres bl.a. gennem Miljøstyrelsens teknologiudviklingsprogrammer og særbevillinger. Regionen prioriterer aktiv vidensdeling og kompetenceopbygning gennem projekter og faglige netværk, både nationalt og internationalt.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

1. tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 3. september

Orienteringen blev taget til efterretning.

Jens-Henrik Kirk tog ikke del i sagens behandling.

Punkt 5: Orientering om arbejdet med at nedbringe støvgener i Øster Uttrup

1-35-71-2-16-25

Resumé

På mødet vil administrationen orientere og give en status for de påbegyndte aktiviteter med at nedbringe støvgener i Øster Uttrup. Det drejer sig om støvmålinger, besigtigelser og henvendelser fra borgere.

Det indstilles, at Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

På Regionsrådsmødet den 31. marts besluttede Regionsrådet at der fortsat skulle måles retningsbestemt støvnedfald i Øster Uttrup, og at der skulle udføres besigtigelser i Øster Uttrup hver uge samt på virksomheden hver måned i perioden fra maj til august 2025.

Administrationen vil på mødet give en status for måling af nedfaldsstøv, besigtigelser i Øster Uttrup, henvendelser fra borgere i Øster Uttrup og på de udførte virksomhedstilsyn.

Støvmålinger

Der er målt retningsbestemt støvnedfald ved målestationen i perioden maj til august. Der er målt på månedsbasis og resultaterne fremlægges som et gennemsnit af den aktuelle måned. Placeringen af målestationen er uændret i forhold til de forrige år, og målingerne vil derfor være sammenlignelige.

De første resultater fra støvmålingerne præsenteres på mødet.

Besigtigelser i Øster Uttrup

Administrationen har udført besigtigelser i Øster Uttrup fra maj til august 2025. Besigtigelserne er udført på seks forskellige steder i byen, hver uge. Det svarer til proceduren i 2023 og 2024.

De foreløbige resultater af administrationens observationer tyder på, at der generelt er observeret mindre støv i Øster Uttrup, dog er der observeret mere støv i den nordlige del af byen. Ændringen hænger muligvis sammen med at gravefronten rykker længere nordpå i takt med indvindingen.

Henvendelser fra borgere i Øster Uttrup

På mødet vil administrationen præsentere antallet af henvendelser i månederne fra maj til august 2025. De foreløbige resultater tyder på, at der er betydeligt færre henvendelser i 2025 end de tidligere år.

Tilsyn på virksomheden

Administrationen har udført tilsyn på virksomheden hver måned i månederne fra maj til august 2025. Virksomheden har indstillet jordarbejdet i disse måneder, og de interne køreveje er afspærret. Det er i overensstemmelse med virksomhedens egne procedurer for kridtgraven.

Indstilling

Administrationen indstiller at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

1. tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 3. september

Orienteringen blev taget til efterretning.

Udvalget tager sagen op på et kommende udvalgmøde, så snart støvmålingerne foreligger. Derudover vil der blive afholdt møde mellem beboergruppen og udvalget.

Jens-Henrik Kirk tog ikke del i sagens behandling.

Punkt 6: B: Beslutning - Tilladelse til råstofindvinding i graveområdet Kjelstrup, Thisted Kommune

1-35-71-2-1532-24

Resumé

Thy Kalk ApS har søgt om tilladelse til indvinding af kalk indenfor graveområdet Kjelstrup, Thisted Kommune. Der søges om en årlig indvinding på op til 40.000 m³ kalk over en 10-årig periode. Der har været indvundet kalk det pågældende sted i en periode på mere end 40 år. Det ansøgte areal er på ca. 14,8 ha og svarer til den nuværende aktive kalkgrav.

På baggrund af ansøgningen, høringen og den gennemførte screening efter miljøvurderingsloven har administrationen udarbejdet et udkast til tilladelse efter råstofloven.

Administrationen indstiller til Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling, at udkastet sendes i høring og at der meddeles tilladelse til indvinding, hvis der ikke kommer bemærkninger under høringen, der er væsentlige for sagens behandling.

Sagsfremstilling

Thy Kalk ApS søgte i februar 2024 om tilladelse til indvinding af kalk på matr.nr. 1g og 4g Kjelstrup By, Hillerslev, Kjelstrupvej 6, 7700 Thisted, Thisted Kommune. Det ansøgte areal er på ca. 14,8 ha og ligger i graveområde Kjelstrup.

Der søges om en årlig indvinding på op til 40.000 m³ kalk over en 10-årig periode. Der skal ikke indvindes under grundvandsspejlet. Der har været indvinding af kalk indenfor området i mere end 40 år og det ansøgte areal svarer til den nuværende aktive kalkgrav. Den hidtil gældende råstoffilladelse udløb i maj 2025. Der søges om efterbehandling til landbrug, natur og/eller skov. Der søges om driftstid på hverdage kl. 07:00 til 18:00 samt på lørdage kl. 07:00 - 12:00. Der søges om udlevering på hverdage kl. 07:00 - 18:00. Selve kalkindvindingen foregår som udgangspunkt intensivt i kortere perioder af sommerhalvåret. I hovedparten af året er der derfor ingen aktivitet i graven.

En del af det eksisterende depot af overjord er registreret som beskyttet natur efter naturbeskyttelseslovens § 3. Overjordsdepotet er dermed beskyttet mod tilstandsændring og kan ikke indgå i efterbehandlingen af råstofgraven. På den baggrund er det administrationens vurdering, at råstofgraven ikke vil kunne efterbehandles til landbrug, og der stilles vilkår om, at råstofgraven skal efterbehandles til natur. Den sydligste del af kalkgraven ligger indenfor beskyttelseslinjen til en gravhøj. Fredningsnævnet meddelte den 21. december 1977 dispensation til et oplag af overjord indenfor beskyttelseslinjen. Der er ikke søgt om ændringer indenfor beskyttelseslinjen i forbindelse med den aktuelle ansøgning.

Høring

Ansøgningen var sammen med regionens udkast til afgørelse efter miljøvurderingsloven i høring i februar-marts 2025. Der kom høringssvar fra Thisted Kommune, Museum Thy samt en kreds af naboer. Museet bemærker, at der kan være skjulte fortidsminder i nærområdet. Da der ikke sker ændringer i indvindingsarealet i forhold til den hidtidige indvinding, og da der ikke sker ændringer i forhold til fortidsmindet syd for råstofgraven, har Museet ikke yderligere bemærkninger. Thisted Kommune oplyser i deres høringssvar, at der gennem årene har været flere støjklager, og at det vil være hensigtsmæssigt hvis der i tilladelsen kan stilles vilkår til forebyggelse af dette.

Naboerne på ejendommene Kjelstrupvej 2,4,9,11,13,15 og 17, 7700 Thisted har indsendt et fælles høringssvar. De nævnte ejendomme ligger alle indenfor en afstand af ca. 20-250 meter fra råstofgraven. Det fremgår af høringssvaret, at naboerne generelt er bekymrede for støv- og støjgener fra kalkgraven, samt at der ikke burde være behov for drift på lørdage. I forhold til støvgener anføres det specifikt, at der ikke er etableret tilstrækkeligt med afskærmning mod vest og at indvinder ikke viser de nødvendige hensyn ved kalkindvinding når vinden kommer fra østlig retning. Det anføres desuden, at kalkstakken - der etableres midlertidigt i forbindelse med indsamling af kalk - ofte placeres uhensigtsmæssigt i forhold til naboerne. Naboerne peger på en række vilkår fra en tidligere råstoffilladelse der med fordel kunne medtages i en ny tilladelse. Herunder spuling af køretøjers dæk og undervogn forud for kørsel på offentlig vej samt vilkår om standsning af indvinding ved vind fra østlig retning. Det foreslås endvidere at der etableres et læhegn ud med Kjelstrupvej på det areal, hvor der tidligere har været en bygning, der skærmede for støv. Det er nabokredsens vurdering, at der ikke føres et tilstrækkeligt tilsyn med kalkgraven og at regionen ikke håndhæver råstoffilladelsens vilkår.

Administrationens bemærkninger til de indkomne høringssvar

Efter høringsperiodens afslutning har ansøger fået udarbejdet en støjberegning der viser, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes for den ansøgte indvinding. I forhold til driftstider bemærker administrationen, at kalkindvindingen er afhængig af tørre vejrforhold. Selve kalkindvindingen foregår derfor som udgangspunkt intensivt i kortere perioder af sommerhalvåret. I hovedparten af året er der derfor ingen aktivitet i graven - heller ikke på lørdage. Det er administrationens vurdering, at det er erhvervsmæssigt hensigtsmæssigt, at der er mulighed for indvinding af kalk på lørdage kl. 7-12 for at give mulighed for at udnytte de dage, hvor vejrforholdene er optimale for kalkindvinding.

Der stilles i tilladelsen vilkår om, at der skal etableres et tre-rækket læhegn ud mod Kjelstrupvej på det areal hvor en nu fjernet bygning tidligere skærmede. Det er administrationens vurdering, at etableringen af læhegnet vil kunne imødekomme en række af naboernes indsigelser i forhold til støv m.v. Der stilles desuden generelle vilkår om, at virksomheden ikke må give anledning til væsentlige støvgener udenfor virksomhedens område. Herunder at virksomheden skal træffe de nødvendige foranstaltninger ved støvgener. Det kan i praksis betyde, at indvindingen må indstilles hvis vind- og vejrforhold medfører væsentlige støvgener for omgivelserne. Det er administrationens vurdering, at et vilkår om at der ikke må indvindes når vinden kommer fra øst, ikke vil være tilstrækkeligt klart og entydigt og derfor svært at håndhæve i praksis. Ladet på de lastbiler der transporterer kalk er overdækket med presenning for at undgå støvgener. I forbindelse med transport af kalk kan der afsættes kalk fra dæk m.v. på vejen. Dette vurderes dog at være af mindre omfang.

I forhold til tilsyn bemærker administrationen, at der som udgangspunkt føres et årligt tilsyn med kalkgraven ved Kjelstrup.

Region Nordjylland meddelte den 24. juli 2025 afgørelse efter miljøvurderingsloven. Det er regionens vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af miljøet. Projektet er dermed ikke omfattet af krav om miljøvurdering.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

1. beslutter, at administrationen sender udkast til tilladelse i høring, og
2. beslutter, at administrationen efter høringsperiodens afslutning meddeler tilladelse til råstofindvinding, hvis der ikke kommer bemærkninger under høringen, der er væsentlige for sagens behandling

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 3. september

Udvalget besluttede at udsætte sagens behandling, og behandle den på et kommende møde. Administrationen vil i den forbindelse foretage og forelægge en juridisk/forvaltningsmæssig vurdering i forhold til at udelukke lørdage som driftstid

Jens-Henrik Kirk tog ikke del i sagens behandling

Bilag

Bilag 1 - Oversigtskort

Bilag 2 - Udkast til tilladelse

Bilag 3 - Høringssvar

Punkt 7: B: Emner til kommende møder i Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling

1-35-11-24

Resumé

I det vedhæftede Årshjul for 2025 orienteres Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling om emner til kommende udvalgs møder.

Udvalget bedes tage orienteringen til efterretning, og tilkendegive ønsker til kommende dagsordenspunkter.

Sagsfremstilling

Vedlagte Årshjul for 2025 beskriver, hvornår sager forventes at skulle behandles politisk i udvalget. Årshjulet er et dynamisk dokument, som løbende opdateres i samarbejde med formandskabet, og prioriteres i samarbejde mellem formandskab og udvalget.

Erfaringer viser desuden, at der i løbet af året opstår aktuelle sager, samt det vil løbende blive tilføjes råstofsager i takt med, der bliver kendskab til dem. Af samme grund er der aktuelt flere punkter i årshjulet i første del af året.

Årshjulet er vedlagt som bilag.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

1. Tager orienteringen til efterretning, og
2. tilkendegiver ønsker til kommende dagsordenspunkter.

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 3. september

Udvalget ønsker at sagen om støvgener i Øster Uttrup behandles på et kommende møde.

Jens-Henrik Kirk tog ikke del i sagens behandling.

Bilag

Årshjul 2025, september møde

Punkt 8: Orientering

1-01-81-4-24

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 3. september

Udvalget blev orienteret om aktuelle sager, herunder om ”L 222 Forslag til lov om bygge- og anlægsprojekter samt driftsaktiviteter med væsentlige nationale forsvarsformål eller væsentlige civile beredskabsformål” og ammunitionsproduktion i Elling. Udvalget blev derudover orienteret om invitationen til Moler møde på Fur Bryghus.

Jens-Henrik Kirk tog ikke del i sagens behandling

Punkt 9: Eventuelt

1-01-81-4-24

Punkt 10: Underskrift af mødeprotokol

1-01-81-4-24

Indstilling

Udvalgets medlemmer skal godkende mødeprotokollen.

Godkend elektronisk ved at trykke på Godkend.